

POSUDEK VEDOUcíHO PRÁCE NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI SL. VĚRY OKÉNKOVÉ
Pohraničí jako domov? Reflexe domova čtyřgenerační rodinou žijící v pohraniční
obci X. Praha: UK v Praze, Fakulta humanitních studií, 2011, 85 s., přílohy. –

Bakalářskou práci sl. Okénkové se do české antropologie vrací před rokem 1989 vysoce frekventované téma pohraničí, které si již v padesátých letech 20. století vybrala česká etnografie jako laboratoř pro výzkum mezietnických vztahů a obecně i etnicity. Kolegyně však svůj terén pojednává z jiného zorného úhlu; klade si otázku, zda obec v pohraničí může být osvojeným prostorem, domovem. Tento problém řeší za pomoci reflexe specifického prostředí čtyřmi generacemi jedné rodiny. Své závěry se pak snaží konfrontovat s tezemi německého badatele H. Bausingera, který se zamýšlel nad historicko-sociálními proměnami obsahu slova domov.

Téma je v naší postmoderní době bezesporu velmi aktuální a je chvályhodné, že studentka vyšla z vlastního empirického výzkumu (narativní interview, zúčastněné pozorování, zpracování dat z kroniky a z místního tisku). Struktura práce je logická; sl. Okénková se rovněž seznámila s některými základními historickými pracemi o zkoumané lokalitě. Za zdařilé jde označit i profily informátorů. Dílčí připomínky lze mít pouze k nevyužití možnosti lépe pojednat teoretické zakotvení výzkumu (oral history), instruktáž, která byla poskytnuta zkoumané rodině, a konečně i komparativní metodu (vysvětlení kritérií komparace). V případě definice pohraničí by bylo možné zamyslet se ještě šířeji i nad problémem centrum a periférie i nad proměnami periférie v souvislosti s otevřením hranic, s vytvořením euroregionů. Nástin dějin obce (nebo spíše Chomutova) je sice místy trochu zatížen výchozí literaturou, přesto ho však lze celkově označit za zdařilý, i když s vlastním výzkumem mohl být více provázán. Zajímavé by bylo rovněž představení problémů, s nimiž se potýká současné Chomutovsko.

Materiál, který kolegyně sebrala v terénu, je velmi zajímavý a podařilo se ho i velice slušně vyhodnotit. Kolegyně přesvědčivě dokázala, že pohraničí se stalo pro její rodinu skutečným domovem, a to napříč generacemi a časy, a že domov je fenomén spíše závislý na věku a socioprofesionálnímu statusu respondenta, než na velkých dějinách. Litovat lze snad jen toho, že se autorka nezamyslela nad jinakostí historického a antropologického času a že vyprávění svých respondentů periodizovala důsledně podle historiografických výzkumů. Individuální čas ovšem zřetelně plyne jinak. Za zajímavé pokládám i to, že se respondenti nevyslovili i o abstraktnějších domovech: o Československu, České republice. Prosím odpovědět také na otázku, jak sami definovali pojem domov a jeho atributy. Jen na okraj poznamenávám, že rušivě může působit na čtenáře i místy trochu kostrbatá stylistika.

Na závěr lze konstatovat, že bakalářská práce kol. Okénkové je zdařilou studentskou mikroanalýzou s určitými rezervami. Celkově ji však hodnotím na rozhraní slabé výborné a špičkové velmi dobré.

V Praze 12. 6. 2011

doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc.